

Skúšky

- 30. 5.
 - 13. 6.
 - 20. 6.
-
- Vždy od 14.00

Naratívna kultúra a kolektívna pamäť

Narativní kultura

9. 5. 2023

Mýtus o pôvode

- Kto sme?
- Odkiaľ pochádzame?
- Akí sme?

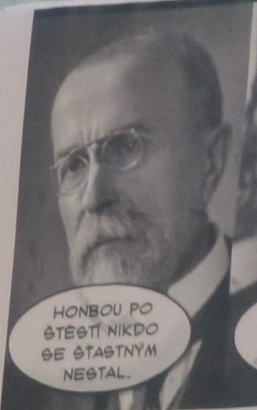
Mýtizácia

Mircea Eliade (1907 – 1986): *Mýtus o večném návratu. Archetypy a opakování*. Praha: Oikúmené, 1993.

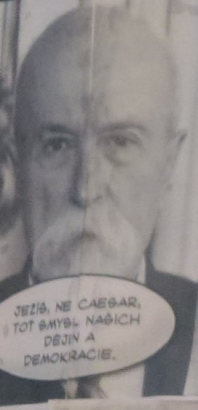
- Zvláštny pôvod hrdinu
- Dieťa so zvláštnymi schopnosťami
- Nepriateľskí/neschopnejší bratia
- Hrdinský boj
- Predvídanie smrti hrdinu
- Smrť
- ...

Povídá se, že matka T. G. M. byla služkou na statku v rodině Nathana Redlicha a [měla] čekat T. G. M. s Františkem Josefem I., ale aby se věc ututlala, byl ji přikázán sňatek s Josefem Maszáríkem. Říká se, že díky svému původu měl vždy určité výhody, např. v době studií na gymnáziu ve Vídni, měl rozepři s několika profesory a záhy byl z gymnázia vyloučen. Ale na přímluvu někoho z vyšších míst byl vzat zpátky, což bylo v té době neobvyklé a navíc u člověka pocházející z chudých poměrů nemyslitelné. Slyšela jsem, že když se podíváte na fotku T. G. M. na koni a na fotku Františka Josefa I. na koni, je zde patrné stejné držení těla, pohled a vizáže.

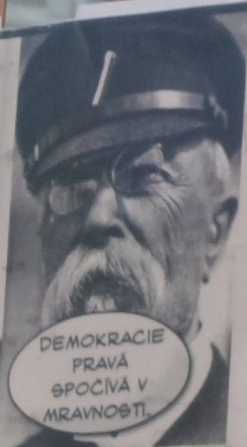
Klára, 35–40 roků, ČR, jar 2013.

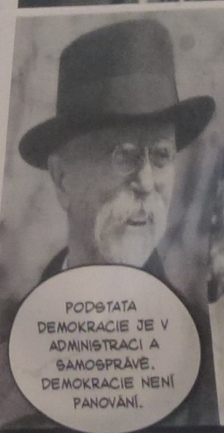
HONBOU PO
ŠTĚSTÍ NIKDO
SE ŠTĚSTNÝM
NEŠTAL.

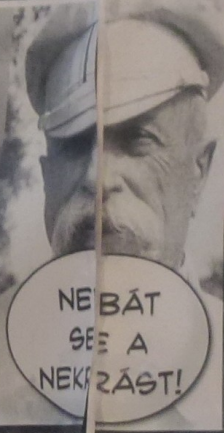
JEŽÍŠ, NE CAESAR,
TOT ŠMYBL NĀBICH
DEJIN A
DEMOKRACIE.

DEMOKRACIE
PRAVĀ
SPOČIVĀ V
MRAVNOSTI.

PODĚJATA
DEMOKRACIE JE V
ADMINISTRACI A
SAMOSPRAVĚ.
DEMOKRACIE NENÍ
PANOVNÍ.

NEBĀT
SE A
NEKŮRĀST!

JSEM
JAKO
MASARYK

Štylizácia minulosti v slovesnosti

Oldřich Sirovátka – Dějiny a lidové podání (1971, 2002)

- štylizácia času
- štylizácia témy
- štylizácia charakteru postáv
- štylizácia priestoru
- štylizácia poetiky

Sirovátka, Oldřich: Dějiny a lidové podání. In: Pospíšilová, Jana – Hlôšková, Hana (eds.): *Folkloristické studie*. Brno: Etnologický ústav AV ČR, 2002, s. 91–104.

štylizácia času

Po odovkání určitých trestů v očistci nřekli z naši nresidenti do nebe, ale sv. Petr si je chtěl ještě prověřit, mají-li na nebeskou blaženost již nárok. A tak se ptal prvního Beneše:

„Pověz presidente kolikrát si ten český národ podvedl?“

„No, jestli do bylo 2 x nebo 3x, ale ne víc, jak 5 x,“ přiznal se Beneš.

„Tak, než tě nustím do nebe, musíš za pokání 2 x oběhnout tam tu nebeskou louku. Pak přišel na řadu Gottwald.

„A tak kolik podvodů na národě jsi spáchal ty?“ ptal se ho sv. Petr.

„Víš, sv. Petře, my komunisté to máme v programu hodně slibovat, ale o plnění se již nestarat a tak je možné,“ vylouval se Gottwald, „že jsem 20 slibů nesplnil.“

„No, to už je dost velký přestupek, tak za trest oběhneš 15 x nebeskou louku.

Sv. Petr se ohlédl po Zápotockém a ten utíká od nebeské brány.

„Počkej, hned na tebe přijde řada,“ volá na něho sv. Petr.

„Já se vrátím,“ hlásí Zápotocký, „já si jen jdu pro motocykl.“

Pičvar, Šándor, archív Etnologického ústavu Akademie věd České republiky, pobočka
Brno.

štylizácia charakteru postáv

Milouš Jakeš chodí po Hradě celej nasranej, kope do všeho a říká: „Ten Husák si za sebou tahá kačenku.“ Poradci mu říkají, že pan Husák už má na to v tomto věku právo, že už je docela starý. Jakeš říká: „No ne, ta kačenka je moje!“

Muž, ČR, jar 2014

štylizácia témy

Husák hledí z Pražského hradu, pod Hradem je nasněženo a ve sněhu načůráno: „Husák je čurák.“

Husák si zavolá STB, ať to ihned vyšetří. Za pár dní za ním přijde jeden z příslušníků STB a říká:

„Soudruhu prezidente, mám pro vás jednu zprávu horší než druhou – moč je Štrougalova a rukopis vaší ženy.“

Muž, 1985, ČR, jar 2013.

štylizácia priestoru

Na Václavském náměstí r. 1984:

„Zítra jedeme na tématický zájezd do Vídně, odjezd v 8. hod.“

„A v kolik hodin bude příjezd?“

„Blbce neberem!“

Augustín, nar. 1973, ČR, jar 2013.

štylizácia poeitky

Masaryk: „Ty krávo, mě už z těch ratanovejch křesel bolí prdel, seru na to dneska, vole.“

Čapek: „Já už taky musím za psem, ty vole, jinak mi to tam zechčije a Olga se posere.“

Masaryk: „Ty máš čokla, vole?“

Čapek: „Jo, píšu vo tom takovou píčovinu pro fakany.“

Masaryk: „A kreslí ti to brácha, jo?“

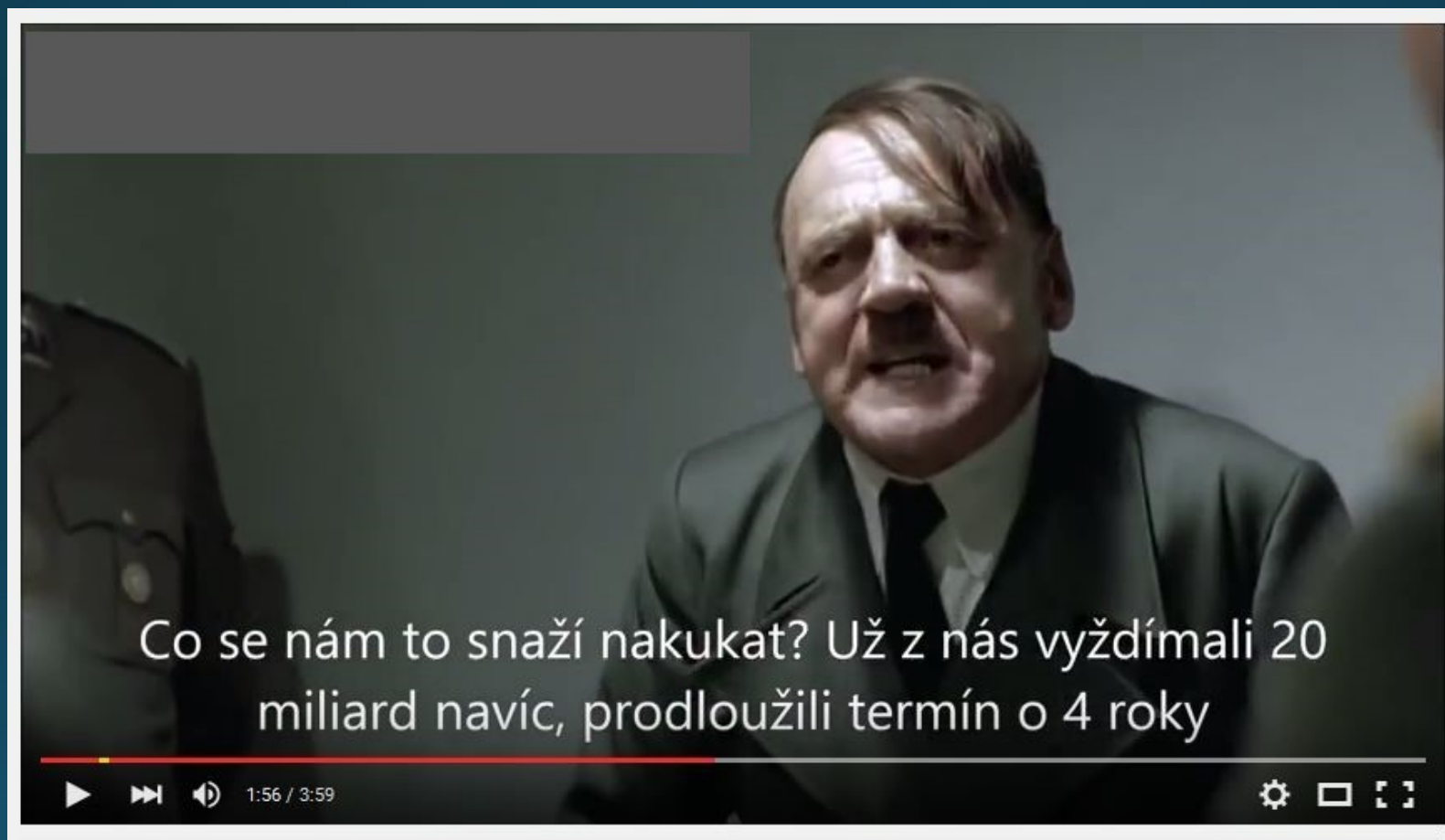
Čapek: „Bráchu mrdám, vole, čokla snad ještě nakreslím, né?“

Masaryk: „Seš kretén, vole...“

Anežka, nar. 1985, ČR, poslané cez sociálnu sieť,

10. 12. 2013.

Minulost' ako reflexia súčasnosti

Záber z videa *Hitler se dozvěděl o dalších problémech s tunelem Blanka*. Kanál Swarleyccxr na Youtube.com, 9. 3. 2015. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=z4J_YllnjnU, cit. 8. 9. 2015.

Autobiografické príbehy, minulosť a slovesnosť

Kognitívna psychológia

Interpretácia udalostí na základe tradície (poznania)

BAHNA, Vladimír. *Nadprirodzené skúsenosti a naratívna myseľ: sociálna nákazlivosť spomienok*. Bratislava : Ústav etnológie a sociálnej antropológie - Veda, 2019. 207 s.

Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/2019.9788022417754>.

Závěrečné testy

- Súčasná prozaická slovesnosť a prečo je predmetom folkloristického výskumu?
Charakteristika základných žánrov
Ako ich nástup súvisí s priemyselnou revolúciou a modernou.
funkcie, slovesnosť ako súčasť komunikácie, o čom vypovedajú (čo sa v nich odráža), identita...
- Vývoj záujmu o súčasné žánre v ČR po roku 1945/8
Vplyv režimu
Témy, žánre
Ekologická metóda
- Pamäť vs. história
komunikatívna a kultúrna pamäť (Assman)
- Sirovátka a štylizácia folklóru
- Teórie superiority/inferiority, relaxácie, Inkongruenci
Zosmiešňovanie moci v minulosti
archetyp trickster
- Čo je internetový mém, techniky tvorby, rozdiel medzi meme a viral
vývoj záujmu
Web 2.0 a jeho vplyv na online folklore
Participatívna kultúra
online a offline
- Bogatyrev, Jakobson, Dundes, Halbwachs, Vansina, Bergson, Shifman

Max 20 bodov (cca 15 otázok)

A: 20-19

B: 18-17

C: 16-14

D: 14-12

E: 11-10

